

Natuurtoets

Verkennde inventarisatie en beoordeling
natuurwaarden in het kader van de Flora- en
faunawet ten behoeve van drie aanpassingen aan
het gasleidingtracé Z-525-04 "Ossendrecht" bij
Scherpenisse

projectnr. 11191-270492
revisie 01
datum 8 oktober 2015
documentnr. 270492-NT2

Auteur

J. Melis

Opdrachtgever

N.V. Nederlandse Gasunie
Postbus 444
2740 AK Waddinxveen

datum vrijgave
08-10-2015

beschrijving revisie 01
Definitieve Natuurtoets

goedkeuring
J.L. de Jong

vrijgave
A.J. Brandsma

Datum van uitgave:
8 oktober 2015

Contactadres:
Tolhuisweg 57
8443 DV Heerenveen
Postbus 24
8440 AA Heerenveen

Copyright © 2015

Antea Nederland B.V.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

blz.

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding.....	2
1.2	Flora- en faunawet.....	2
1.3	Doel van deze toetsing	3
1.4	Werkwijze	3
1.5	Leeswijzer	4
2	Wettelijk kader	5
3	Beschrijving plangebied en aanpassingen	6
3.1	Plangebied en aanpassing 1, A-3410	6
3.2	Plangebied en aanpassing 2 (verwijderen leiding, S-7126, S-7124, S-7123 en S-7263)	7
3.3	Plangebied en aanpassing 3, plaatsen nieuwe leiding	8
4	Resultaten Quick scan Flora- en faunawet	10
4.1	Beschermde soorten Flora- en faunawet	10
4.1.1	<i>Vogels</i>	<i>10</i>
4.1.2	<i>Vleermuizen</i>	<i>10</i>
4.1.3	<i>Overige zoogdieren</i>	<i>10</i>
4.1.4	<i>Reptielen, amfibieën en vissen</i>	<i>11</i>
4.1.5	<i>Ongewervelden</i>	<i>11</i>
4.1.6	<i>Planten</i>	<i>11</i>
5	Effectbeschrijving en gevolgen	12
5.1	Overzicht beschermde soorten	12
5.2	Effecten op in het plangebied aanwezige flora en fauna	12
5.3	Mitigerende maatregelen	13
5.3.1	<i>Broedvogels; mitigatie</i>	<i>13</i>
5.3.2	<i>Vleermuizen; mitigatie</i>	<i>13</i>
6	Conclusies en aanbevelingen	14
	Geraadpleegde bronnen.....	15

Bijlagen:

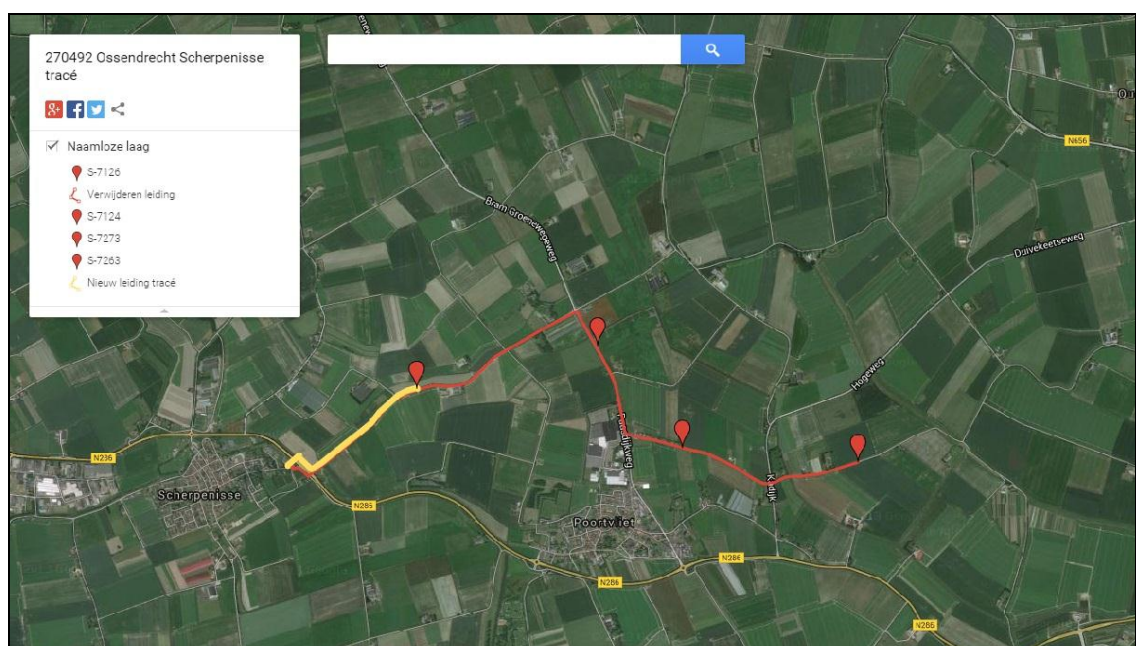
1 Wettelijk Kader

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van de Gasunie N.V. heeft de Antea Group een natuurtoets opgesteld ten behoeve van het uitvoeren van meerdere aanpassingen aan het Gasunie tracé "Ossendrecht". De aanpassingen liggen in de gemeente Tholen (provincie Zeeland).

De Gasunie is voornemens om, in kader van het Gasunie Network Improvement Program (GNIP), een aantal aanpassingen aan haar leidingnetwerk te doen. Het betreft in dit geval drie aanpassingen. Deze aanpassingen worden in deze natuurtoets beschreven.

figuur 1.1. Luchtfoto met de te verwijderen leiding (rode lijn) en schema's (rode ballon) en de nieuwe leiding (gele lijn). (Bron: Google earth)

Vanuit de natuurwetgeving is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de Flora- en faunawet.

1.2 Flora- en faunawet

In de Flora- en faunawet wordt de bescherming van een groot aantal inheemse planten- en diersoorten geregeld. Deze wet is overal in Nederland van toepassing.

De voorgenen ingrepen vallen onder het begrip 'ruimtelijke ontwikkeling' uit de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen zoals genoemd in de Flora- en faunawet voor algemeen beschermde soorten (zogenaamde tabel 1 soorten, voor toelichting zie bijlage 1). Als er andere strenger beschermde soorten (zogenaamde tabel 2 of 3 soorten of broedvogels) voorkomen is het noodzakelijk om te bepalen of deze schade ondervinden door de voorgenen ingrepen. Indien dit het geval is, kan het noodzakelijk zijn om voor de betreffende soorten een ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen.

Daarnaast geldt voor alle soorten, ook de niet beschermde soorten, de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer redelijkerwijs maatregelen neemt, dan wel redelijkerwijs

handelingen met negatieve effecten achterwege laat, om schade aan plant- en diersoorten zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

1.3 Doel van deze toetsing

Het doel van de voorliggende natuurtoets is om te bepalen of eventuele strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de huidige Flora- en faunawet te verwachten zijn.

1.4 Werkwijze

Om eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving op te sporen dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

- Welke wettelijk beschermde soorten komen in het plangebied voor, of worden hierin verwacht? Welke status hebben deze soorten?
- Welke invloed hebben de geplande ingrepen in het betreffende gebied op de (strikt) beschermde soorten?
- Welke onder natuurbeschermingswet 1998 beschermde gebieden bevinden zich in of direct rond het plangebied?
- Voor welke soorten moet op welke locaties nader onderzoek uitgevoerd worden?
- Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
- Welk vervolgetraject dient doorlopen te worden?
- Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden zijn de volgende stappen doorlopen.

Stap 1. Bureaustudie

Op basis van literatuuronderzoek en verspreidingsatlassen is nagegaan welke wettelijk beschermde planten- of diersoorten in of nabij de planlocatie voorkomen. Dit is het eerste onderdeel van de Quick Scan. Samen met het veldbezoek vormt de bureaustudie het beeld van aangetroffen of verwachte soorten. In deze bureaustudie is ook de NDFF geraadpleegd.

Stap 2. Veldbezoek

Na het bureauonderzoek zijn drie veldonderzoeken (omdat in de planvorming diverse opties zijn uitgezocht) uit gevoerd:

1. op 16 oktober 2014 (een bewolkte, maar droge dag, windkracht 2 en een temperatuur van rond de 17°C) door J. Melis, ecooloog namens Antea Group
2. op 20 november 2014 (een bewolkte, droge dag, windkracht 2 en een temperatuur van rond de 8°C) door F. Kuenen, ecooloog namens Antea Group,
3. op 21 april 2015 (een zonnige dag, licht bewolkt, windkracht 2 en 16°C) door F. Kuenen, ecooloog namens Antea Group.

Hierbij is, met betrekking tot de verzamelde gegevens van de bureaustudie, beoordeeld welke soorten daadwerkelijk in of nabij de planlocatie voor (kunnen) komen. Dit is het tweede onderdeel van de Quick Scan. Samen met de bureaustudie vormt het veldbezoek het beeld van aangetroffen of verwachte soorten.

Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de beschrijving van de voorgenomen ingreep en de verzamelde gegevens van stap 1 en 2 zijn de (mogelijke) effecten (vernietiging, verstoring, versnippering biotoop) op de verwachte beschermde soorten en natuurtypen beschreven. Voor de verwachte negatieve effecten op de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

Stap 4. Conclusies en advies met betrekking tot de ontheffingsaanvraag

Op basis van stap 1 tot en met 3 zijn conclusies getrokken met betrekking tot eventuele overtredingen van verbodsbepalingen zoals genoemd in de Flora- en faunawet art. 75 en eventueel te nemen vervolgstappen.

1.5 Leeswijzer

Het eerste hoofdstuk behandelt de aanleiding, het doel en de werkwijze van deze natuurtoets. In het tweede hoofdstuk wordt een beschrijving van het wettelijk kader gegeven. In het derde hoofdstuk worden de deellocaties en de voorgenomen aanpassingen beschreven. In het vierde hoofdstuk wordt een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde diersoorten. In het vijfde hoofdstuk worden de effecten van de voorgenomen ontwikkeling op de beschermde soorten beschreven. Op basis van voorgaande hoofdstukken worden in het zesde en laatste hoofdstuk conclusies getrokken en worden de te nemen vervolgstappen aangegeven. In bijlage 1 is een samenvatting van de Nederlandse natuurwetgeving te vinden.

2 Wettelijk kader

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Ecologische Hoofdstructuur (NNN) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de NNN en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000 wordt verwezen naar Bijlage 1.

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Ecologische hoofdstructuur

Het Natuur Netwerk Nederland (NNN) is de kern van het natuurbeleid. De NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de NNN en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

Natura 2000

Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de natuurlijke waarden van het gebied direct of indirect aantasten.

In deze natuurtoets wordt een Natura 2000-gebied getoetst om met zekerheid significant negatieve effecten als gevolg van de voorgestane ingreep uit te sluiten. Dit geschiedt conform een zogenaamde Voortoets. Is deze zekerheid niet te verkrijgen dan dient er een habitattoets te worden uitgevoerd (zie schema vergunningprocedure bijlage 1 onder Natuurbeschermingswet 1998).

3 Beschrijving plangebied en aanpassingen

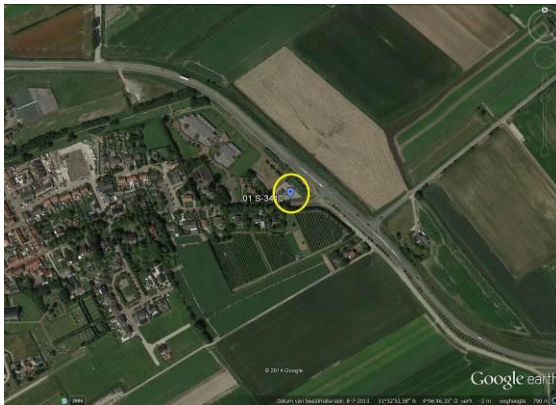
Algemeen

In dit hoofdstuk wordt geregeld het begrip schema gebruikt. Een Gasunie schema bevat één of meerdere ingegraven gasleidingen met daarbij bijvoorbeeld meetinstellingen, aftakkingen of afsluiters.

De ingreep (zie figuur 1.1.) is onder te verdelen in:

- 1/ aanpassingen op het terrein van het GOS Z410 Scherpenisse,
- 2/ verwijderen van een leiding Z-525-02 van ca. 5.000 meter met vier schema's,
- 3/ het plaatsen van een nieuwe, vervangende, leiding Z-525-04 van ca. 1.125 meter.

3.1 Plangebied en aanpassing 1, A-3410

figuur 3.1. en 3.2. Luchtfoto's met het plangebied in een gele cirkel aangegeven. (Bron: Google earth)

figuur 3.3. Foto van het plangebied vanuit zuidwest

figuur 3.4. Foto van het plangebied vanuit zuidoost

Plangebied 1

Het plangebied bevindt zich bij het GOS Z410 aan de Langeweg in Scherpenisse, gemeente Tholen, provincie Zeeland. Op het GOS terrein bevindt zich grind en daarbuiten ligt een kort gemaaid groenstrook. Ten oosten van het GOS ligt een watergang met riet.

Aanpassing 1

Het schema wordt ter plaatse 1 op 1 vervangen. Er worden geen bomen gekapt of gesnoeid. Er worden geen watergangen aangetast. Voor de uitvoering van deze maatregel moet het schema open ontgraven worden. Hiervoor wordt de bovenlaag verwijderd. Als de bovenlaag verwijderd is kan het schema aangepast worden. Er wordt bemaling toegepast. De Langeweg kan als toegangsweg gebruikt worden. Na de werkzaamheden wordt het plangebied zoveel mogelijk in oude staat hersteld.

3.2 Plangebied en aanpassing 2 (verwijderen leiding, S-7126, S-7124, S-7123 en S-7263)

figuur 3.5. Luchtfoto's met plangebied S-7126 (geel).

figuur 3.6. Luchtfoto's met plangebied S-7124 (geel).

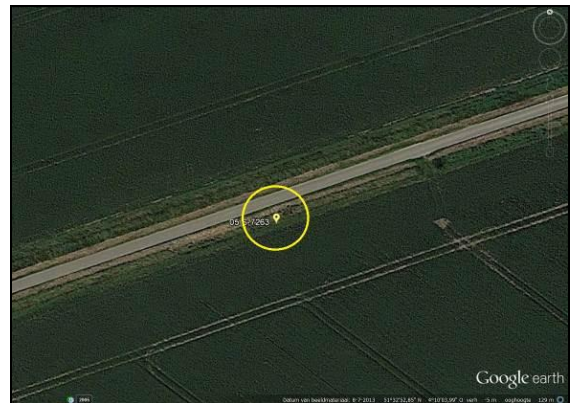
figuur 3.7. Foto van het plangebied met schema S-7126.

figuur 3.8. Foto met plangebied met schema S-7124.

figuur 3.9. Luchtfoto's met plangebied S-7123 (geel).

figuur 3.10. Luchtfoto's met plangebied S-7263 (geel).

figuur 3.11. Foto van het plangebied met schema S-7123.

figuur 3.12. Foto met plangebied met schema S-7263.

Plangebied 2

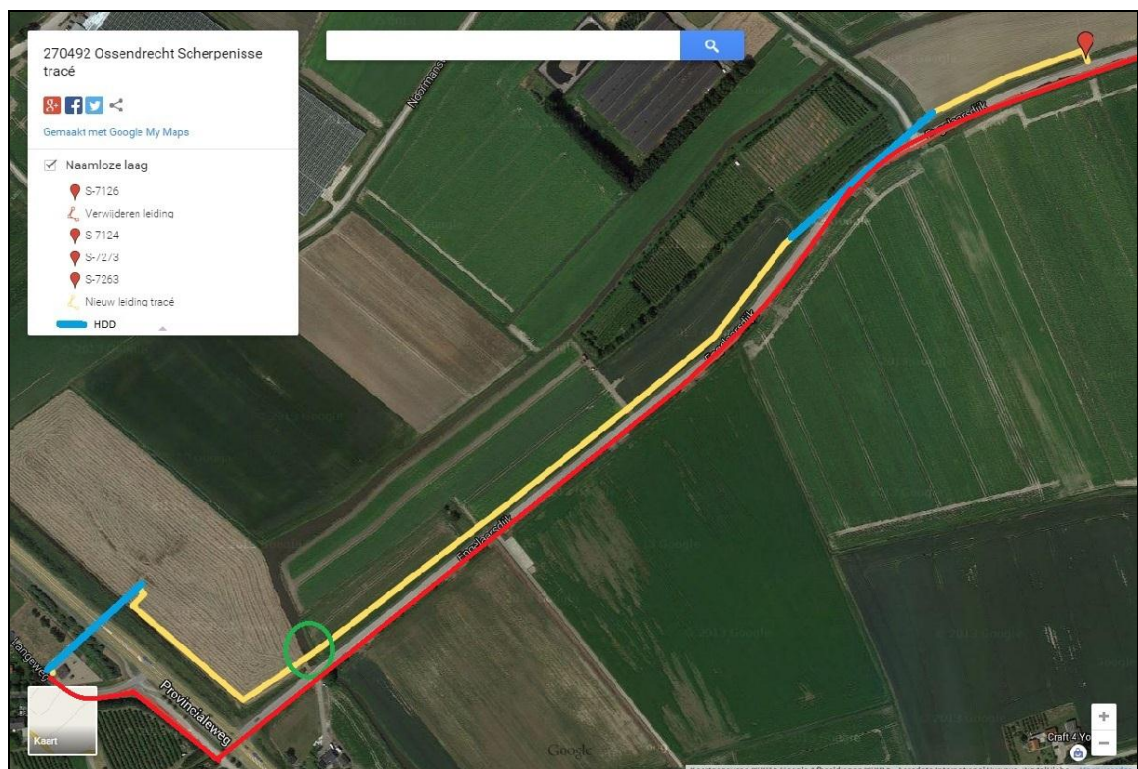
- De bestaande leiding loopt vanaf het GOS de Langeweg over, dan door naar de Provinciale weg, en verder langs de zuidzijde van de Engelaarsdijk.
- Hier loopt de leiding langs het schema S-7126 (zie figuur 3.5. en 3.7., waar de nieuwe leiding start), dat ook verwijderd wordt.
- Vanaf de kruising met de Paasdijkweg vervolgt de leiding aan de oostzijde van de Paasdijkweg.
- Hier loopt de leiding langs het schema S-7124 (zie figuur 3.6. en 3.8.), welke ook verwijderd wordt. Vanaf de kruising met de Schapenweg vervolgt de leiding aan de zuidzijde van de Schapenweg.
- Hier loopt de leiding langs het schema S-7123 (zie figuur 3.9. en 3.11.), dat ook verwijderd wordt. Vanaf de kruising met de Kadijk vervolgt de leiding aan de zuidzijde van de Tichelaarsweg (het verlengde van de Schapenweg).
- Halverwege op de Tichelaarsweg, bij schema S-7263 (zie figuur 3.10. en 3.12.), stopt de verwijdering van de leiding. Het schema zelf wordt ook verwijderd.

Met uitzondering van zes wegenkruisingen (Langeweg, Langeweg+Provinciale weg, Langeweg, Paasdijkweg, Schapenweg en Kadijk), bevindt de leiding zich volledig in een wegberm. De wegbermen liggen in een voedselrijke en soortenarme agrarische omgeving.

Aanpassing 2

Een leiding en de naastliggende schema's worden verwijderd. Er worden geen bomen gekapt of gesnoeid. Er worden geen watergangen aangetast. Voor de uitvoering van deze maatregel worden de leiding en de schema's open ontgraven. Hiervoor wordt de bovenlaag verwijderd. Als de bovenlaag verwijderd is kunnen de leiding en de schema's verwijderd en afgevoerd worden. Er wordt bemaling toegepast. De leiding wordt in principe onder alle wegen uitgetrokken. Alle plangebieden zijn bereikbaar vanaf de openbare weg. Na de werkzaamheden wordt het plangebied zoveel mogelijk in oude staat hersteld.

3.3 Plangebied en aanpassing 3, plaatsen nieuwe leiding

figuur 3.13. Luchtfoto met de te verwijderen leiding (rode lijn) en schema (rode ballon) en de nieuwe leiding (gele lijn), waarbij de HDD's apart zijn aangegeven (blauwe lijn) en de doorkruising (groene cirkel). (Bron: Google earth)

figuur 3.14. Foto van het watergang die doorkruist wordt. figuur 3.15. Foto van het land aan de noordzijde v.d. weg.

Plangebied 3

- De nieuwe leiding loopt vanaf het GOS-terrein met een HDD onder de Provinciale weg en de parallelle sloten door.
- Hier loopt de leiding naar de Engelaarsdijk.
- De nieuwe leiding loopt langs de Engelaarsdijk tot het eindpunt, waarbij een bredere watergang wordt doorkruist en de kruising met de Noormansweg wordt gepasseerd via een HDD (zie figuur 3.13.).

De leiding loopt, op de doorkruising van de watergang na, volledig in agrarisch gebruikte landerijen en in wegbermen. De weilanden worden intensief beheerd en zijn daardoor zeer soortenarm. De sloten hebben voornamelijk een afwateringsfunctie en dit heeft overduidelijk prioriteit. Door het beheer is er een voedselrijke en soortenarme watergang ontstaan van ecologisch slechte kwaliteit.

Aanpassing 3

Een leiding wordt geplaatst. Er worden geen bomen gekapt of gesnoeid. Er wordt één watergang aangetast. Voor de uitvoering van deze maatregel wordt de leiding (met uitzondering van de twee HDD trajecten) in open ontgraving gelegd. Hiervoor wordt de bovenlaag verwijderd. Als de bovenlaag verwijderd is kan de leiding gelegd worden. Voor de twee traject delen waar HDD gebruikt wordt geldt dat de leiding door middel van doorboring wordt geplaatst. Hiervoor moeten aan begin en eindpunt van de HDD trajecten putten gegraven worden. Er wordt bemaling toegepast. De te doorkruisen watergang wordt tijdelijk afgedamd en drooggelegd. Indien noodzakelijk wordt de afwatering via pompen opgelost. Daarna wordt de sliblaag verwijderd en de leiding (als zinker) gelegd. Alle plangebieden zijn bereikbaar vanaf de openbare weg. Na de werkzaamheden wordt het plangebied zoveel mogelijk in oude staat hersteld.

4 Resultaten Quick scan Flora- en faunawet

4.1 Beschermde soorten Flora- en faunawet

Op basis van de gegevens van de bureaustudie, de aanwezige biotoop en ecologische expertise is een inschatting gemaakt met betrekking tot het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Er werden geen beschermde soorten binnen het plangebied aangetroffen en er worden geen beschermde soorten in het plangebied verwacht.

4.1.1 *Vogels*

Tijdens het veldbezoek zijn zwarte kraai, gaai, ekster, koolmees, merel, meeuw, houtduif, meerkoet, roodborst en diverse ganzensoorten in de nabijheid van de plangebieden waargenomen. Zij vlogen over, of foerageerden ter plaatse. Van geen van deze dieren kon een directe binding met een plangebied worden vastgesteld. Er zijn nergens in of nabij de plangebieden jaarrond beschermde vogelnesten aangetroffen. Er worden geen gebouwen aangetast zodat negatieve effecten op nestplaatsen van bijvoorbeeld de huismus kunnen worden uitgesloten. Er worden nergens struiken of bomen gesnoeid of gekapt, maar bomen en struiken in de nabijheid kunnen gebruikt worden door zangvogels, zoals merel of houtduif, om in te broeden. In de graslanden en verruigde omgevingen van diverse aanpassingen kunnen weidevogels zoals kievit en grutto tot broeden komen. De oevers en slootkoppen bij meerdere aanpassingen kunnen nestgelegenheid bieden aan soorten als meerkoet, wilde eend en zwaan. In de NDFF staan in de omgeving van de plangebieden veel waarnemingen van fazant, patrijs en kwartel. Ook deze soorten kunnen gaan broeden nabij de plangebieden.

4.1.2 *Vleermuizen*

Er worden voor deze aanpassingen geen gebouwen aangetast zodat een negatief effect op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kan worden uitgesloten. Er worden voor deze aanpassingen geen bomen gekapt of gesnoeid zodat negatief effecten op verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen en op vliegroutes kunnen worden uitgesloten.

Vleermuizen oriënteren zich in het landschap door zich te laten leiden door lijnvormige elementen, zoals watergangen, bomenrijen en houtwallen. Het is mogelijk dat de bomen, watergangen en dijken in de omgeving onderdeel zijn van een vliegroute. In de ruime omgeving van alle plangebieden kunnen zich verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden waardoor in de plangebieden foerageerlocaties van vleermuizen aanwezig kunnen zijn.

4.1.3 *Overige zoogdieren*

Tijdens het veldbezoek zijn hazen gezien en zijn er sporen van ree, konijn, (spits)muizen en mol aangetroffen. In de plangebieden worden geen vaste verblijfplaatsen van grotere zoogdieren, zoals das, bever en otter, verwacht vanwege het compleet ontbreken van meldingen van deze soorten in de NDFF en de bekende landelijke verspreiding. Waterspitsmuis wordt niet verwacht vanwege de landelijk verspreiding. Er wordt een tal van licht beschermde soorten binnen en in de nabijheid van de plangebieden verwacht. De plangebieden zullen vrijwel zeker gebruikt worden als foerageergebied door soorten als ree, haas, konijn, vos en kleine roofdieren als bunzing, hermelijn en wezel. Van de muizen en spitsmuizensoorten, zoals veldmuis, aardmuis, rosse woelmuis, bosmuis, woelrat, bosspitsmuis en huisspitsmuis kunnen zich ook vaste verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied bevinden.

4.1.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Reptielen worden uitgesloten vanwege ongeschiktheid van habitat of de bekende landelijke verspreiding.

Amfibieën

Zwaar(der) beschermde amfibieën worden niet binnen de invloedssfeer van het plangebied verwacht omdat in de plangebieden waar werkzaamheden zijn voorzien het habitat hiervoor ongeschikt is. Het gehele plangebied bestaat uit voedselrijke, maar daardoor vaan soortenarme, landbouwgrondgrond, wegbermen en een watergang. In de NDFF zijn geen waarnemingen van zwaarder beschermde amfibieën aanwezig. Er zullen wel algemene en licht beschermde soorten voorkomen zoals gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander. Zwaar(der) beschermde soorten worden uitgesloten op basis van habitat.

Vissen

Er wordt één watergang aangetast bij aanpassing 3. Deze watergang is (zeer) ondiep, deels dichtgegroeid met riet en alleen geschikt voor een soorten als drie- en tiendoornige stekelbaars en zeelt. Tijdens het veldbezoek is ook alleen tiendoornige stekelbaars aangetroffen. Uit de NDFF komen alleen enkele waarnemingen van paling uit de omgeving van deze watergang naar voren. Beschermde soorten worden uitgesloten op basis van habitat.

4.1.5 Ongewervelden

Beschermde ongewervelden worden niet binnen de invloedssfeer van het plangebied verwacht omdat in de plangebieden waar werkzaamheden zijn voorzien het habitat hiervoor ongeschikt is. Het gehele plangebied bestaat uit voedselrijke gras- en agrarische bermen en weilanden. In de NDFF zijn geen waarnemingen van beschermde ongewervelden uit de plangebieden aanwezig. Beschermde soorten worden uitgesloten op basis van habitat.

4.1.6 Planten

Het plangebied bestaat voornamelijk uit agrarisch land voor aardappel- en grasteelt. In het plangebied zijn alleen algemene en onbeschermde soorten aangetroffen. Een (incomplete) lijst: gras, boterbloem, rode klaver, weegbree, paardenbloem, perzikkruid, brandnetel, klimop en braam. In de NDFF zijn geen waarnemingen van beschermde planten uit de plangebieden aanwezig. Beschermde soorten worden uitgesloten op basis van habitat.

5 Effectbeschrijving en gevolgen

5.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus (voor betekenis zie bijlage) binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Flora- en faunawet zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn dan ook alleen de soorten opgenomen, waarvoor de plangebieden onderdeel vormen van hun leefgebied en/of levenscyclus en de geplande ontwikkeling mogelijk van negatieve invloed is.

Tabel 4.1: Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende zwaarder beschermde flora en fauna in het plangebied.
 Beschermingsstatus Flora- en faunawet: T 2 = Tabel 2; Middelzwaar beschermd, T3 = Tabel 3: Zwaar beschermd

Soortgroep	Soort	Aanwezig	Potentieel voorkomend	T 2	T3	Nader onderzoek en/of mitigatie
Broedvogels	Alle	-	x			Mitigatie
Vleermuizen	Alle	-	x		x	Mitigatie

5.2 Effecten op in het plangebied aanwezige flora en fauna

Broedvogels

Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd in het vogelbroedseizoen geldt het volgende:

De werkzaamheden benaderen op enkele plaatsen bomen en kunnen verstoring opleveren voor broedende vogels, zoals zangvogels.

De werkzaamheden betreffen mogelijk deels aantasting van de gras- en agrarisch gebruikte weilanden waar weidevogels als de Kievit en de grutto, maar ook cultuurlandvogels zoals de patrijs, kwartel en fazant tot broeden kunnen komen.

Het is ook mogelijk dat watervogels als knobbelzwaan, wilde eend en meerkoet in grasstroken en slootranden in de omgeving van de aanpassingen tot broeden komen.

Bij de uitvoering moet rekening worden gehouden met broedvogels. Alle broedvogels in Nederland zijn tijdens hun broedseizoen beschermd; hun nesten en legsels mogen niet worden verstoord of vernield. Hiervoor kan in principe ook geen ontheffing worden verkregen. Het broedseizoen loopt ongeveer van half maart tot half juli, maar dit is afhankelijk van de klimatologische omstandigheden en de soort; de houtduif broedt bijvoorbeeld later. De Flora- en faunawet schrijft geen datumgrenzen voor, de genoemde data zijn globaal. Ieder broedgeval is beschermd, dus indien blijkt dat er een vogel aan het broeden is, ook buiten het broedseizoen, dan moet gewacht worden totdat deze hiermee klaar is en uit eigen beweging is vertrokken.

Indien men vóór het broedseizoen begonnen is met de werkzaamheden en redelijkerwijs kan worden aangenomen dat door deze werkzaamheden geen vogels tot broeden zijn gekomen, is het toegestaan om in het broedseizoen door te werken. Als de werkzaamheden in het broedseizoen uitgevoerd worden dient men met mitigerende maatregelen het broeden van vogels op of nabij de plangebieden te voorkomen. Deze maatregelen staan omschreven in paragraaf 5.3.1.

Vleermuizen

Op enkele plaatsen wordt gewerkt in de omgeving van bomen en/of watergangen waar vleermuizen hun vliegroutes kunnen hebben. Alle gebieden rondom deze plangebieden kunnen door vleermuizen als foerageergebied gebruikt worden. Er moet tijdens de werkzaamheden rekening gehouden worden met lichtoverlast op potentiële foerageergebieden en vliegroutes. Deze maatregelen staan omschreven in paragraaf 5.3.2.

5.3 Mitigerende maatregelen

5.3.1 *Broedvogels; mitigatie*

Indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd hoeft geen rekening gehouden te worden met mitigerende maatregelen ten behoeve van vogels.

Als de werkzaamheden toch in het broedseizoen uitgevoerd moeten worden dient men met mitigerende maatregelen het broeden van vogels op of nabij de plangebieden te voorkomen.

Als er toch vogels in het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden tot dat de jongen zijn uitgevlogen. Voor de wet is er geen verschil tussen broedvogels gemaakt. Alle broedvogels zijn beschermd gedurende de voortplantingsperiode. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Wel is het toegestaan om maatregelen te nemen waarmee het gebied tijdelijk ongeschikt wordt als broedgebied voor vogels.

Om verstoring zoveel mogelijk te beperken worden de volgende maatregelen voorgesteld:

1. Werken buiten het broedseizoen; of als dit niet mogelijk is:
2. Het plangebied (schema's en toegangswegen) en ruime omgeving hiervan benodigd voor de werkzaamheden ruim voor het broedseizoen ongeschikt maken en houden voor broedende vogels.
3. Om gewinning te voorkomen; waterkanten maaien, zodat de vegetatie zeer kort is, ruim voor het broedseizoen. Daarna dient dit te worden onderhouden om te voorkomen dat het gebied - weer geschikt wordt als broedgebied.

Als toch broedgevallen optreden, dient bij het uitvoeren van de werkzaamheden zoveel afstand gehouden te worden, dat geen verstoring optreedt. Deze afstand wordt door een ter zake kundige ecooloog vastgesteld.

5.3.2 *Vleermuizen; mitigatie*

Mitigatie

De gehele omgeving kan in gebruik zijn als foerageergebied voor vleermuizen. Bomen en watergangen kunnen door vleermuizen gebruikt worden als vliegroute. Er moet tijdens de werkzaamheden rekening gehouden worden met lichtoverlast op potentiële foerageergebieden en vliegroutes. Omdat er geen nader onderzoek geweest is naar de aanwezigheid van vliegroutes moet worden aangenomen dat het GOS-gebouw en de (laan)bomen en watergangen onderdelen van vliegroutes zijn en dienen deze afgeschermd te worden van directe lichtval.

Om verstoring zoveel mogelijk te beperken wordt de volgende maatregel voorgesteld:

1. lichtoverlast in de buurt als potentieel foerageergebied en vliegroutes aangemerkte elementen moet worden voorkomen door het licht weg te draaien van deze potentiële locaties.

6 Conclusies en aanbevelingen

Voor de werkzaamheden worden geen bomen gekapt of gesnoeid en wordt één watergang aangetast. De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de aanpassingen zijn tijdelijk van aard. Het karakter van de gebieden waar de werkzaamheden worden uitgevoerd wordt er niet blijvend door veranderd.

Indien de werkzaamheden in het vogelbroedseizoen worden uitgevoerd zijn mitigerende maatregelen voor vogels verplicht. Indien de werkzaamheden buiten het vogelbroedseizoen worden uitgevoerd zijn de mitigerende maatregelen voor vogels niet noodzakelijk. Er zijn mitigerende maatregelen van toepassing ter voorkoming van lichtoverlast op vleermuizen.

Voor alle dieren geldt natuurlijk de zorgplicht.

Flora- en faunawet

Voor de aanpassingen zijn mitigerende maatregelen ten behoeven van beschermde soorten in de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000 gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied is "de Oosterschelde" dat op minstens 1.750 meter afligt van het plangebied. De aanpassingen hebben slechts een lokaal en beperkt effect. Ze zijn gescheiden van het Natura 2000 gebied door meerdere wegen, akkerbouwlanden en watergangen. Voor de geplande aanpassingen is een verdere voorttoetsing aan de Natuurbeschermingswet niet aan de orde.

Ecologische Hoofdstructuur (NNN)

Eén deel van het tracé loopt via de NNN (zie figuur 6.1.). Op dit perceel zit beheerpakket A02.01.02: Botanisch hooiland. In dit pakket zit beheerseis 5: Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid. De leiding die in open ontgraving gelegd wordt, maar ook de uitlegstrook van de HDD zijn in dit perceel gesitueerd. De slootoevers worden door de maatregel niet geraakt, maar het grasland zal door de maatregel wel aangetast worden. De eigenaar wordt vergoed voor het verlies van inkomsten uit het beheerpakket op dit perceel.

figuur 6.1. Luchtfoto EHS (lichtgroen) en leiding in geel en HDD in blauw aangegeven (Bron Synbiosys).

figuur 6.2. Foto van het land.

De overige plangebieden liggen niet in de Ecologische Hoofdstructuur. Alle aanpassingen hebben een zeer beperkt effect en leveren na de aanpassing hetzelfde areaal en karakter op als voor de aanpassing. De provincie hoeft niet geraadpleegd te worden.

Heerenveen, oktober 2015
 Antea Group

Geraadpleegde bronnen

Boeken

- Bekker, J.P. et al., 2010. Zoogdieren in Zeeland. Fauna Zeelandica, Wilhelminadorp
- Delft, J.J.C.W. van, W. Schuitema, 2005. Werkatlas van amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. RAVON, Nijmegen
- Bruijckere, Emilie, Zoogdieratlas.nl werkatlas van de zoogdieren van Noord-Brabant, Zoogdierverseniging, Nijmegen
- Brouwer, T., Martijn Dorenbosch et al 2010. Vissenatlas Noord-Brabant. Profiel, Bedum.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. SOVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- Creemers, Raymond C.M. & Jeroen J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. RAVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- FLORON 2011. Nieuwe Atlas van de Nederlandse flora. Stichting FLORON, Nijmegen.

Specifieke rapporten

- Tummers, ing. S.D.M. & J. Hakken. 2012. Quick Scan Flora en Fauna Z-526-16 te Bergen op Zoom. RPS advies- en ingenieursbureau b.v.
- Tummers, ing. S.D.M. & J. Hakken. 2013. Natuurtoets gasleiding Z-526-16 te Bergen op Zoom - aanvullend onderzoek retentiebekken. RPS advies- en ingenieursbureau b.v.
- Demmer, J. 2013. Aanvullend onderzoek naar verschillende soortgroepen flora en fauna in het kader van de ontwikkeling van de "Schelde Vesting" te Bergen op Zoom, Natuur-Wetenschappelijk Centrum, Dordrecht.
- Gasunie Steenberghe 270491 Flora en Fauna
- Gasunie Ossendrecht 270492 Flora en Fauna
- Melis, J. 2015. Natuurtoets Ossendrecht. Antea-projectnummer 270492. Antea Group, Heerenveen.

Beschermde gebieden

- Google Earth
- www.bing.com
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000

Verspreiding en informatie

- Nationale Database Flora en Fauna (NDFF)
- www.nederlandsesoorten.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.rvo.nl
- www.telmee.nl
- www.waarneming.nl
- www.ravon.nl
- www.zoogdierverseniging.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.vleermuis.net
- www.vleermuizenindestad.nl
- www.dasenboom.nl
- www.vlinderstichting.nl
- www.vlindernet.nl
- www.eis-nederland.nl
- www.wilde-planten.nl
- www.floravannederland.nl

Bijlage 1: Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan RVO.nl door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijke belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;

- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekend dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO.nl voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan **dient** een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO.nl van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO.nl zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleermuizen duurt ongeveer 6 maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij RVO.nl bedraagt doorgaans 6 weken tot 4 maanden.

Een vleermuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van EL&I). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

1. het Ministerie van EZ geen direct contact meer met de aanvrager heeft;
2. de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.

Ecologische Hoofdstructuur

Hierna volgt een algemene beschrijving van het Natuur Netwerk Nederland.

Algemeen Ecologische hoofdstructuur

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuur Netwerk Nederland (NNN) van Nederland.

In de NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term NNN werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Netwerk van gebieden

De NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- beschermde natuurmonumenten;
- wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaatshadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet.

VOORTOETS

INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets.
 Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

